

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000100038

Datum
8 maart 2023

Opgesteld door

Samengewerkt met
Directies DO, DS, D&B, BFR,
B&E, R&L, Wonen,
Woningbouw

Bijlage(n)
0

Aan

mBZK
Stass BZK
mVRO

nota

BZK inventarisatie mogelijke hardvochtigheden

Aanleiding

De motie Ploumen/Jetten verzoekt de regering een uitgebreide inventarisatie te maken van de terreinen waarop wetgeving hardvochtig uitpakt voor mensen en voorstellen te doen om hardheidsclausules in de verschillende wetten op te nemen¹.

Geadviseerd besluit

Akkoord op en ondertekening - door mBZK mede namens Stass BZK en mVRO - van deze brief aan de Tweede Kamer. De finale tekst van deze conceptbrief is afgestemd met de desbetreffende beleidsdirecties.

Kern

Met het toezenden van deze brief over de door BZK uitgevoerde inventarisatie naar mogelijk hardvochtige effecten in eigen wet- en regelgeving wordt uitvoering gegeven aan de door de Tweede Kamer aangenomen motie Ploumen/Jetten. Voor diverse via de inventarisatie aangedragen knelpunten of problemen zijn reeds oplossingen doorgevoerd of wordt al actie ondernomen middels aanpassingen in beleid, uitvoering en/of wet- en regelgeving.

Toelichting

Er zijn geen hardvochtigheden geïnventariseerd die niet oplosbaar zijn dan wel niet reeds worden geadresseerd in lopende wet- en regelgevingstrajecten, beleidsactiviteiten of daarin zullen worden opgenomen.

In de brief wordt op enkele hoofdlijnen ingegaan waaronder BRP en huur en huurtoeslag.

De inventarisatie is opgenomen in de bijlage bij de brief. Ze zijn gecategoriseerd naar hardvochtigheden waarvoor al een oplossing is (A), die waarvoor de oplossing al in gang is gezet of in gang gezet gaat worden (B) en die welke nog nader onderzocht moeten worden of waar geen acties zullen volgen (C).

Ook andere departementen hebben hun wet- en regelgeving geïnventariseerd op hardvochtige effecten en de Tweede Kamer daarover geïnformeerd. Soms volgt daar geen reactie op (VWS) en soms volgt een schriftelijk verzoek (OCW, SZW) of

¹ Kamerstukken 2020-2021, 35 510, nr. 24

wordt gedebatteerd over de herijking van een bepaalde wet, zoals de Participatiewet in Balans.

Onze referentie
2023-0000100038

Datum
8 maart 2023

Politieke context

Twee jaar na de motie is de politieke belangstelling voor de uitvoering ervan niet afgenomen: in het TK-debat over de rechtsstaat d.d. 19 januari kwam dit bijv. aan de orde als ook in Kamervragen. De TK (m.n. CDA, Omtzigt, SP) wil eigenlijk een totaaloverzicht van alle aangepaste wetten en regels en waar hardheidsclausules zijn opgenomen (PvdA).

De Minister van BZK wordt daarop als coördinerend bewindspersoon 'centraal' bevraagd; iets vergelijkbaars ondervindt ook de Minister voor Rechtsbescherming in de EK waarin vorig jaar de motie Talsma² is aangenomen. Deze motie verzoekt de regering signalen van instituties als de Hoge Raad, de Raad van State, de Nationale Ombudsman, de Raad voor de Rechtspraak, het Openbaar Ministerie en de advocatuur over knelpunten in wetgeving en over zorgen over de effecten van wetgeving in de praktijk jaarlijks te bundelen en - voorzien van een kabinetsreactie - toe te sturen aan beide Kamers der Staten-Generaal.

De reactie is telkens zoveel mogelijk 'decentraal': dat dit verloopt via de betreffende beleidsdomeinen, waar de Kamers en betrokken bewindspersonen het beste de discussie kunnen voeren.³ Verder wordt benadrukt dat het kabinet vindt dat het herkennen, erkennen en opvolgen van signalen over hardvochtigheid geen eenmalige exercitie is, maar een continu proces dat structureel moet zijn ingebed in werk- en beleidsprocessen.

Financiële/juridische overwegingen

De gedane inventarisatie leidt niet tot acties met nieuwe juridische of financiële gevolgen.

Krachtenveld

Op de uitvraag middels internetconsultatie is gereageerd door burgers alsook belangenorganisaties. Binnen het departement is uitgebreide schriftelijke uitvraag gedaan. De VNG is betrokken via een interdepartementale werkgroep. Ook zijn gesprekken gevoerd met stakeholders zoals de Nationale Ombudsman, de Kiesraad, het Kadaster en de Huurcommissie.

Strategie

n.v.t.

Uitvoering

n.v.t.

Communicatie

De uitgevoerde inventarisatie maakt onderdeel uit van diverse acties van het kabinet in het kader van de bevordering van de menselijke maat. Hierover zijn

---

² Kamerstukken I, 2021-2022, 35925, nr. VI, V.

³ Voorbeelden zijn uw antwoord (mBZK) op vragen van de leden Omtzigt en Leijten over de rechtsstaat en beloofde verbeteringen na het toeslagenschandaal, 30 januari 2023, kenmerk 2023Z00090 en de brief van de minister van Rechtsbescherming van 31 oktober 2022 over buikpijndossiers in de rechtsspraak (Kamerstuk 29 279, nr. 740).

brieven gestuurd aan de Tweede Kamer op 21 december 2021⁴ en 11 juli 2022⁵. Daarin is verslag gedaan van de inventarisatie bij departementen als ook de internetconsultatie. Daarin wordt ook de nu voorliggende brief aangekondigd over de resultaten van de BZK-inventarisatie naar hardvochtige wet- en regelgeving.

Onze referentie
2023-0000100038

Datum
8 maart 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

---

⁴ Kamerstukken 2021-2022, 35 510, nr. 95

⁵ Kamerstukken 2021-2022, 35 510, nr. 102